

Kuoleman kulttuurit Suomessa

Outi Hakola

Muuttuva käsitys hyvästä kuolemasta

Traditionaalinen kuolema
(500-luvulta 1700-luvulle)

Uusmoderni kuolema (1900-luvun
jälkipuolelta eteenpäin)

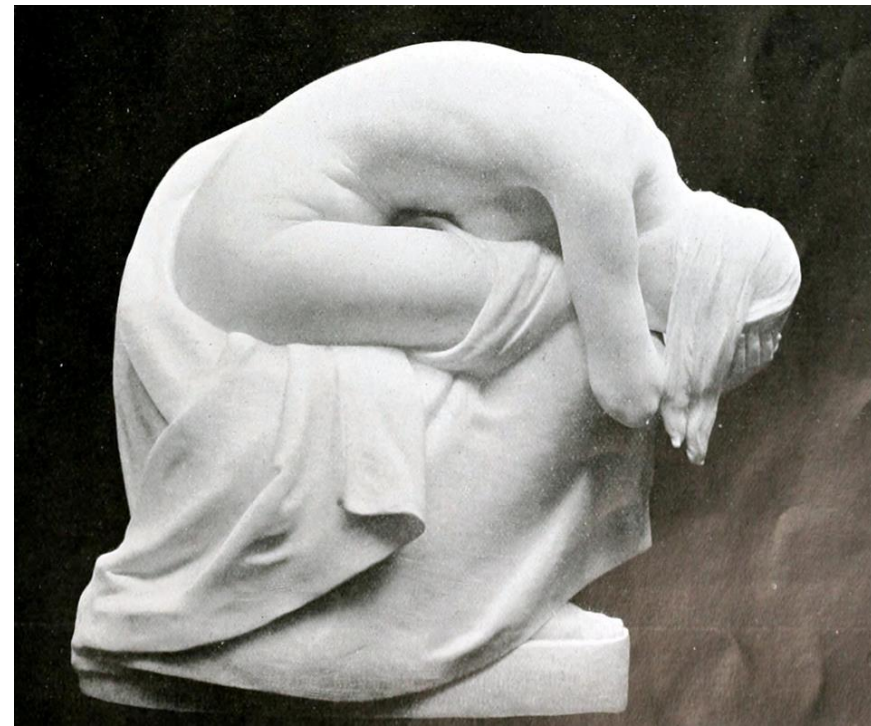
- Moderni kuolema (1700-luvulta 1900-luvulle)

Kuoleman ongelmallisuus

- Kuolemisen ja suremisen yksityistäminen
- Kuolevan/surevan ihmisen eristynyt rooli
- Poikkeavan kuoleman painottuminen julkisuudessa

Tarve puhua kuolemasta

- Huoli omaisista ja omasta kokemuksesta
- Kuolemisen ja suremisen kokemusten mediavälitteisyys

Kuoleman muuttuminen fiktiössä

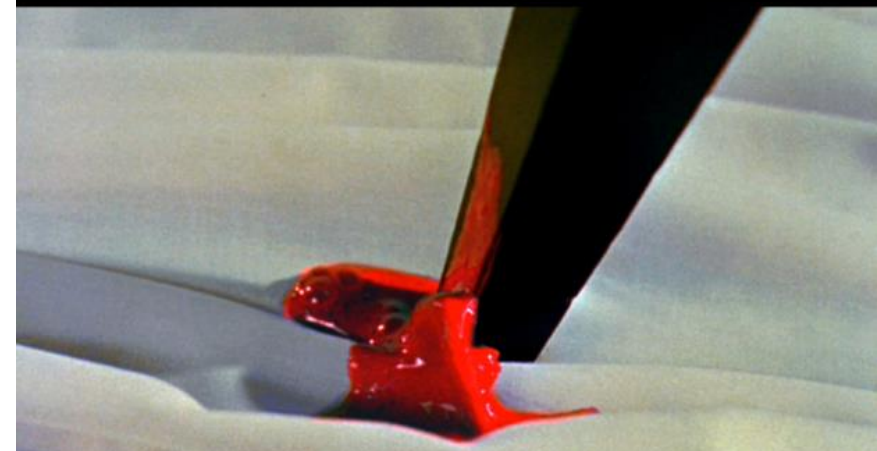
Klassisen kauhuelokuvan kuolinkohtaukset

- Väkivaltaisen kuoleman piilottaminen
 - Yleisön etäännyttäminen
 - Suojeleminen kuolemalta
- Modernin kuoleman korostaminen

Kuolinkohtaukset 1950-1960-luvuilla

- Ideaalina kuolemasta eroon pääsy
- Kuoleman etäännyttämisen kyseenalaistaminen
 - Usko auktoriteetteihin ja tieteeseen horjuu
 - Usko modernin kuoleman mahdollisuuteen horjuu

Post-klassinen kuolema 1970-1980-luvuilla

- Kuoleman väkivaltaisuus ja ruumiillisuus
 - Kuolinkohtausten liioittelu
- Kuolemasta osa elämää
 - Moraalisten loppujen puuttuminen
- Tieteestä kuolemisen syy

Digitaalisen ajan kuolemat

- Kokemuksellisuuden painottaminen
 - Kuoleman vapauttava mahdollisuus
- Kuoleman korostettu läsnäolo
- Modernin kuoleman ideaali hylätty

A black and white photograph of a person with large, feathered wings sitting on a wooden tripod in a room with peeling walls and a floor covered in white spheres. The person is seen from the side, looking down. The room has a stark, industrial feel with cracked and peeling white walls. The floor is dark and scattered with numerous white, spherical objects. The lighting is dramatic, coming from the left, casting long shadows and highlighting the textures of the walls and the person's wings.

Kuolema dokumenteissa

Dokumenttien tyypilliset piirteet

- Puheen merkitys
 - Haastattelut
- Visuaalisuuden merkitys
 - Kamera katsojana
 - Symbolisuuden merkitys

Haastattelut

- Tilaa ”tavallisille” ihmisille
- Tunteiden merkitys
- Tunnustuksellisuus

Kamera katsojana

Symbolisuus

- Arkipäiväisyys ja personointi
- Luonnon merkitys
- Kuoleman rituaalien kuvitus

Kuolemaan liittyvät tunneprosessit

- Kuolevan ihmisen näkökulma
 - Oman kuoleman prosessointi
 - Muiden suhtautuminen kuolemaan
 - Omaisista huolehtiminen
- Omaisten näkökulma
 - Surun ja luopumisen prosessi
 - Omat kuoleman pelot ja näkökulmat
 - Mahdolliset syyllisyyden tunteet
 - Muiden suhtautuminen kuolemaan
- Hoitohenkilökunnan näkökulma
 - Surun kokemukset vs. ammatillisuus

<http://areena.yle.fi/26-36481?autoplay=true>

Silminnäkijä: Elämä kuoleman jälkeen.

Yleisradio 11.12.2008.

20.26 min – 26.37 min

Kiitos!

Outi.j.hakola@helsinki.fi

